

НАРЕДБА № 2

за проектиране на строежи, предназначени за производство и съхраняване на взривни вещества, огнестрелни оръжия и боеприпаси

(Обн., ДВ, бр. 58 от 18.07.2000 г.; изм. и доп., бр. 15 от 15.02.2005 г.)

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определят техническите правила и норми при проектиране на нови, както и при реконструкция и преустройство на съществуващи строежи, предназначени за производство и съхраняване на взривни вещества, огнестрелни оръжия и боеприпаси, наричани за краткост "строежи за ВООБ".

Чл. 2. (1) При обособяване и устройство на територията и при проектиране на строежите по чл. 1 освен изискванията на тази наредба се спазват:

1. (изм., ДВ, бр. 15 от 2005г.) съответните разпоредби на [Закона за устройство на територията](#), [Закона за опазване на земеделските земи](#), [Закона за горите](#), [Закона за водите](#) и на правилниците за тяхното прилагане;
2. изискванията на техническите нормативни актове по проектиране, безопасни и здравословни условия на труд и пожарна безопасност;
3. изискванията, свързани с организацията на аварийни дейности и планове;
4. санитарно-хигиенните и екологичните изисквания;
5. изискванията за физическа защита на строежите.

(2) При проектиране на строежите за ВООБ се отчита степента на сеизмичност на района.

Чл. 3. (1) "Строежи" по смисъла на тази наредба са:

1. сгради за производство на ВВООБ и лаборатории за изпитването им;
2. сгради за ремонт на ВВООБ;
3. сгради за разснарядяване;
4. площадки за унищожаване;
5. стрелбища;
6. складове за ВВООБ;
7. складове на спортни и други организации за съхраняване на ВВООБ;
8. сгради за търговски нужди (магазини и складове към тях).

(2) "Строежи" по смисъла на наредбата са и стопански, административни, жилищни и други обслужващи сгради (будки за охрана, будки за служебни животни, за съхраняване на противопожарни уреди, за амбалаж и др.), разположени на територията за строежи за ВВООБ.

Чл. 4. (1) "Територия" по смисъла на наредбата е необходимата площ за планиране и изграждане на строежи за ВВООБ.

(2) (Изм., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) Територията по ал. 1 се планира извън урбанизираните територии, с изключение на строежите по чл.17, и трябва да отговаря на следните допълнителни изисквания:

1. да има суха и отцедлива почва;
2. да е безопасна от наводнения от поройни, заливни и други води;
3. да е в оврази и скатове, осигуряващи естествена защита;
4. да позволява изграждането на вкопан или обвалован тип взривоопасни сгради и съоръжения;
5. да създава условия за развиване на необходимата пътна мрежа и за нейното лесно свързване с пътната и железопътната мрежа и енергосистемите;
6. да позволява осигуряването с необходимите количества вода за питейни, производствени и противопожарни нужди;
7. да е пожаробезопасна и да не е застрашавана от пожар от разположените край нея строежи и растителност;
8. да не преминават през нея продуктопроводи, в т.ч. газопроводи (открити и подземни), електропроводи за високо напрежение, водопроводи и други комуникационни съоръжения;
9. да позволява организирането на сигурна охрана и противопожарна защита.

Чл. 5. (1) Не се допуска обособяването на територия за строежи за ВООБ в свлачищни райони и в райони с набъбващи почви.
(2) Обособяване на територия за строежи за ВООБ в райони с пропадъчни почви се допуска след вземане на съответни мерки.

Чл. 6. Определяща (основна) част на заданието за проектиране на строежи за ВООБ са технологичните изисквания за съответното предназначение. Примерно съдържание на заданието за проектиране е дадено в [приложение № 1](#).

Чл. 7. Към проектите на строежи за ВООБ се изработва част "Безопасна експлоатация".

Чл. 8. (Изм., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) Разрешаване ползването на строежи за ВООБ се извършва при спазване изискванията на [Наредба № 2](#) от 2003г. за въвеждане в експлоатация на строежите в Република България и минимални гаранционни срокове за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти (ДВ, бр. 72 от 2003 г.).

Чл. 9. Не се разрешава сгради, съоръжения, технически уредби и инсталации за ВООБ или части от тях да се обитават, съответно използват, несъобразно с предназначението им или с условията по издаденото разрешение за строеж, другите строителни книжа и разрешението за ползването им.

Глава втора

КЛАСИФИКАЦИЯ НА ВООБ И НА СТРОЕЖИТЕ ЗА ТЯХ

Чл. 10. (1) Взривните вещества (ВВ) в зависимост от чувствителността им на външни въздействия са:

1. инициращи (първични);
2. бризантни (вторични):
 - а) чисти химически съединения;
 - б) механични смеси;
3. метателни (барути);
4. пиротехнически състави.

(2) Класификацията по ал. 1 е съгласно [приложение № 2](#).

Чл. 11. Класификацията на ВВ и боеприпасите в зависимост от степента на взривната им опасност е съгласно [приложение № 3](#).

Чл. 12. (1) В зависимост от предназначението си строежите за ВВООБ са съгласно чл. 3, ал. 1.

(2) По своето устройство строежите за ВВООБ са:

1. надземни (необвалвани и обвалвани);
2. вкопани или строени в скат;
3. подземни;
4. смесени (с надземни, вкопани или подземни сгради и площадки).

Чл. 13. Допустимото съвместяване при съхраняване на ВВ и боеприпаси е съгласно [приложение № 4](#).

Глава трета **ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ПЛАНИРАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА ЗА СТРОЕЖИ ЗА ВВООБ**

Раздел I **Планиране на строежи за ВВООБ извън урбанизирани територии** (Изм. на загл., ДВ, бр. 15 ит 2005 г.)

Чл. 14. (1) При планирането на територията за строежи за ВВООБ, с изключение на строежите по чл.17, се изработва генерален план, който съдържа:

1. техническа територия (район) - за производство, изпитване и съхраняване на ВВООБ, за обслужване, за товаро-разтоварни и други работи и за открити стрелбища;

2. (изм., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) подривна територия (площадка) - за унищожаване на негодни и опасни за работа ВВООБ извън техническата територия, разположена на разстояние не по-малко от 400 m от складовете и останалите сгради и съоръжения и на разстояние 1000 m от урбанизирани територии и други строежи;

3. административно-стопанска територия - за разполагане на административни, стопански и жилищни сгради, контролно-пропускателни пунктове, противопожарно депо, топло- и пароцентрали, помпени станции, гаражи, работилници, складове и други сгради на спомагателните служби.

(2) На техническата територия се планира изграждането на:

1. комплекс от сгради, площадки и съоръжения, необходими за правилното и безопасното изпълнение на основните функции;
2. противопожарни депа и водоеми;
3. технически средства за сигнализация и свързка;
4. пътна мрежа за двупосочно движение и достъп до всички сгради и съоръжения по всяко време на годината, обозначена със съответните пътни знаци;
5. жп линии и рампи (при необходимост);
6. сортировъчни площадки, разположени на разстояние не по-малко от 200 m от други сгради и съоръжения, със складове, пътища, водоеми, противопожарна и сигнална инсталация и телефонна връзка.

Чл. 15. Необходимите територии, сгради и комуникации съгласно чл. 14 за конкретните строежи за ВВООБ се определят със заданието за проектиране.

Чл. 16. (1) (Изм., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) Минималните безопасни разстояния R в m до урбанизирани територии, до отделни сгради и съоръжения и до плавателни реки са съгласно [приложение № 5](#).

(2) За случаите, непосочени в [приложение № 4](#), и за разстоянията между сградите на територията безопасните разстояния се определят по формулата

$$R = K_1 \sqrt{Q},$$

а за съхранявани количества ВВ до 10 t и за капсулдетонатори и електродетонатори, преизчислени към количество ВВ - по формулата

$$R = K_1 \sqrt[3]{Q},$$

където:

Q е масата на ВВ, приравнена към тротила, в кг;

K₁ - коефициент, който отчита очакваните повреди съгласно [приложение № 6](#).

(3) (Изм., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) Когато в складовете се съхраняват до 100 kg ВВ или барути и до 500 броя капсулдетонатори или електродетонатори, разстоянието до урбанизирани територии може да се намали до 100 m, а при складове със земен насип тези количества може да се удвоят.

(4) (Изм., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) Безопасните разстояния от открити стрелбища до урбанизирани територии трябва да са не по-малко от 1000 m.

(5) (Изм., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) Безопасните разстояния от открити стрелбища до урбанизирани територии по направление на стрелбата с обхват 120° трябва да са не по-малко от:

1. 6000 m - за ръчно стрелково огнестрелно оръжие с калибри, равни и по-големи от 12,7 mm;
2. 3000 m - за калибри, по-малки от 12,7 mm;
3. 1000 m - за стрелбища с ловно гладкоцевно и късо нарезно оръжие.

(6) Безопасните разстояния между сградите (производствени и складови) на територията за строежи за ВВООБ за непредаване на детонация се определят по формулата

$$R = K_2 \sqrt{Q},$$

където:

Q е масата на ВВ, приравнена към тротила, в кг;

K₂ - коефициент съгласно [приложение № 7](#).

(7) Допуска се намаляване с 1/3 на безопасните разстояния по ал. 1, когато се изграждат съоръжения (обвалване) откъм застрашените (потенциално опасните) направления, а безопасните разстояния по ал. 2 се намаляват съгласно забележка 3 на приложение № 6.

(8) Съоръженията по ал. 7 се проектират като земен насип с височина, равна на котата на корниза на сградите, с наклон 45°, с широчина в основата не по-малка от 5 m, а при върха - не по-малка от 1 m. Земният насип трябва да отстои от сградите на разстояние не по-малко от 1 m и не по-голямо от 3 m.

(9) Допуска се, когато е невъзможно изграждането на земен насип, заграждането да се проектира със защитна монолитна стоманобетонна конструкция с наклон 45°, която да осигурява безопасност съгласно технологичните изисквания в заданието за проектиране.

(10) Допуска се тристранно заграждане (със земен насип или монолитна стоманобетонна конструкция) в случаите, когато незащитената страна не застрашава сградите откъм нея.

(11) Земният насип се изгражда от пластични или сипеци се материали, като се забранява използването на камъни, чакъл и горими материали.

Раздел II

Планиране на строежи за ВООБ в урбанизирани територии

(Изм. на загл., ДВ, бр. 15 от 2005 г.)

Чл. 17. (1) (Изм., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) В урбанизирани територии могат да се планират и изграждат:

1. магазини за търговия с огнестрелни оръжия, боеприпаси и пиротехнически изделия без ограничения в която и да е зона;
2. складове (хранилища) за огнестрелни оръжия, боеприпаси и пиротехнически изделия към магазини, складове на спортни организации, на музеи, театри, частни колекции и др.;
3. производствени помещения за огнестрелни оръжия;
4. работилници за ремонт на огнестрелни оръжия;
5. (изм., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) полуоткрити, покрити и закрити стрелбища при осигуряване на мерки за безопасност;
6. лаборатории за изпитване на ВООБ (без полигонни изпитвания) при осигуряване на мерки за безопасност.

(2) (Изм., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) Магазините за огнестрелни оръжия и боеприпаси, складовете към тях и ремонтните работилници (без електрохимична обработка) могат да се проектират в приземните и първите етажи в жилищни сгради и в сгради със смесено предназначение, като се спазват изискванията на [Наредба № 7](#) от 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (обн., ДВ, бр. 3 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 10 от 2005 г.) и санитарно-хигиенните и противопожарните изисквания.

(3) Допустимите количества ВВООБ за съхраняване в строежите по ал. 1 са съгласно чл. 19 и 21 от Правилника за прилагане на Закона за контрол над взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите. За лабораториите за смесване и изпитване на ВВ и хранилищата към тях допустимото количество тротилов еквивалент е не по-голямо от 20 kg.

Глава четвърта **ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ПРОЕКТИРАНЕ НА СТРОЕЖИТЕ ЗА ВВООБ**

Раздел I

Общи архитектурно-конструктивни изисквания

Чл. 18. (1) Строителните конструкции на взривоопасните производствени и складови сгради се проектират от негорими материали и изделия при спазване на следните изисквания:

1. разделяне на конструкцията на секции с възможност за отделянето на секциите с риск от експлозия;
2. ограничаване на площта на секциите с риск от експлозия;
3. проектиране на специални защитни мерки между секциите с риск от експлозия;
4. проектиране на елементи на сгради от лек материал и с подходящо закрепване с възможност за лесно изхвърляне при евентуална експлозия.

(2) Покривите на сградите по ал. 1 се проектират от негорими материали и изделия, които трябва да са леки и лесно изхвърлящи се при взрив. Това изискване трябва да се прилага и за оградящите конструкции на сгради на два и повече етажи.

(3) Полезните експлоатационни натоварвания на подовите конструкции се определят с технологичните изисквания в заданието за проектиране.

(4) Нормативното полезно натоварване на подовите конструкции на строежите за ВВООБ се определя с технологичните изисквания в заданието за проектиране.

Чл. 19. (1) Производствените и складовите взривоопасни сгради се проектират по правило на един етаж.

(2) Изключение по ал. 1 се допуска, когато технологията на производство и съхраняване налага сградите да се проектират на два и повече етажи.

Чл. 20. Помещенията във взривоопасни производствени сгради с дължина, по-голяма от 10 m, и във взривоопасни складове с дължина, по-голяма от 15 m, трябва да имат най-малко два изхода. Разстоянието от всяко работно място до един от изходите за всяко помещение не може да превишава 30 m.

Чл. 21. Стените и таваните на помещенията в производствени и складови сгради, в които ВВ са в насипно или прахообразно състояние, се проектират с лицеви покрития с цвят, различен от този на ВВ.

Чл. 22. (1) Технологичната връзка между взривоопасните и невзривоопасните помещения се осъществява чрез технологични отвори, осигурени и обезопасени съгласно Наредба № 2 за противопожарните строително-технически норми (обн., ДВ, бр. 58 от 1987 г.; изм. и доп., бр. 33 от 1994 г.).

(2) В случаите, когато през хоризонталните и вертикалните пожарозащитни прегради преминават тръбопроводи, въздуховоди и кабели, местата на преминаването се уплътняват с негорими материали, без да се намалява границата на пожароустойчивост на съответната преграда.

Чл. 23. Забранява се използването на азбестосъдържащи строителни продукти (материали и изделия) и на азбестосъдържащи изолации в строежи за ВВООБ.

Чл. 24. (1) Подовете на помещения във взривоопасни производствени и складови сгради и в закрити стрелбища се проектират безискрови и антистатични, като в закритите стрелбища те не трябва да задържат натрупвания от неизгорели барутни частици.

(2) Когато в помещенията на сградите по ал. 1 се работи с течни ВВ, подовете се проектират непромокаеми и пригодени за лесно почистване, с наклон най-малко 3 % и оттичане в съответни ями.

Чл. 25. (1) Височината на прозорците от пода във взривоопасни производствени и складови сгради се определя с технологичните изисквания в заданието за проектиране.

(2) Стъклата на прозорците във взривоопасни складове, които се огряват от слънцето, се проектират със слънцезащита.

Чл. 26. Стълбите и стълбищата във взривоопасни производствени и складови сгради на два и повече етажи трябва да осигуряват сигурна и безопасна експлоатация, като в случаи на аварии или пожар да позволяват безопасна евакуация.

Чл. 27. (1) Стопанските, административните, жилищните и други обслужващи сгради по правило се проектират като самостоятелни сгради.

(2) Допуска се проектиране на помещения за оперативно управление, за съблекални, бани и др. във взривоопасни производствени и складови сгради в най-безопасните за тях места.

Чл. 28. Площите, обемите и помещенията на подземните складове за ВВООБ се определят с технологичните изисквания в заданието за проектиране, в зависимост от вида и количеството на ВВООБ.

Чл. 29. Подземните складове за ВВ се проектират като камери или ниши, които се разполагат така, че взривяването в една от тях да не предизвиква детонация на ВВ в съседните камери или ниши.

Чл. 30. Разполагането на подземните складове за ВВ, свързани с подземни изработки (рудници, мини и др.), трябва да отговаря на следните условия:

1. разстоянието от склада до шахтите, шахтовите дворове и други камери, както и до вентилационни врати, разрушаването на които може да лиши целия рудник или участък от него от приток на чист въздух, трябва да е не по-малко от 100 m за склад камерен тип и не по-малко от 60 m - за склад с ниши;

2. разстоянието от склада до изработките трябва да е не по-малко от 25 m - за склад камерен тип, и не по-малко от 20 m - за склад с ниши;

3. отстоянието от повърхността на земята на складове камерен тип трябва да е не по-малко от 30 m, а на складове с ниши - не по-малко от 15 m;

4. всеки подземен рудничен склад трябва да се проектира с два изхода; допуска се подземни складове, които нямат връзка с подземните изработки, да се проектират с един изход с осигурена вентилация.

Раздел II

Архитектурно-конструктивни изисквания при проектиране на стрелбища (Изм. на загл., ДВ, бр. 15 от 2005 г.)

- Чл. 31.** (1) (Нова, ДВ, бр. 15 от 2005 г.) Стрелбищата в зависимост от предназначението им са спортни, тренировъчни и др.
- (2) (Нова, ДВ, бр. 15 от 2005 г.) Стрелбищата за спортни и тренировъчни цели могат да бъдат изпълнени като полупокрити, покрити и закрити строежи.
- (3) (Предишен текст на чл. 31, изм., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) Не се допуска проектирането на стрелбища в жилищни сгради.

Чл. 31а. (Нов, ДВ, бр. 15 от 2005 г.)

- (1) Стрелбищата за спортни и тренировъчни цели се проектират с огнева зона с дължина, както следва:
1. при употреба на пневматично оръжие - 10 m;
 2. при употреба на огнестрелно оръжие - съответно 25, 50, 100 и 300 m.
- (2) При проектиране на стрелбищата по ал. 1, т. 1, както и на стрелбищата по ал. 1, т. 2 с огнева зона с дължина съответно 25 и 50 m се спазват изискванията на глава девета, раздел I “Спортна стрелба” от нормите за проектиране на спортни сгради и съоръжения (отпечатани в “Нормативна база на проектирането и строителството”, 1989 г. - специализирано издание на Комитета по териториално и селищно устройство).
- (3) Изискванията при проектиране на стрелбища по ал. 1, т. 2 с огнева зона с дължина съответно 100 и 300 m се определят със заданието за проектиране.

Чл. 32. (1) Помещенията, в които се предвижда устройването на закрити стрелбища, трябва да се проектират без прозорци.

- (2) (Доп., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) Дължината на огневата зона в стрелковия тунел трябва да е най-малко:
1. за късо нарезно оръжие - 25 m;
 2. за дълго нарезно оръжие:
 - а) за калибър над 5,6 mm - 100 m;
 - б) за калибър до 5,6 mm - 50 m;
 3. при балистични изпитвания и прострелвания - съгласно заданието за проектиране.
- (3) Светлата височина на стрелковия тунел трябва да е най-малко 2,20 m, мерено до долния ръб на таванните куршумоуловители, а при балистични изпитвания и прострелване - най-малко 1,00 m.
- (4) Широчината на стрелковия коридор трябва да е най-малко 0,80 m.

(5) (Доп., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) Куршумоуловителите в закритите стрелбища се проектират многопластови, от подходящи материали, с оглед осигуряване на защита от рикошет. Таванните куршумоуловители се проектират с широчина не по-малка от 30 cm, разположени на разстояние 5 m един от друг.

(6) Облицовките в закритите стрелбища се проектират от трудногорими и негорими материали с възможност за поемане на рикошет.

(7) В закритите стрелбища се проектират шумозащитни съоръжения, които да осигуряват степен на защита от шум съгласно изискванията на [приложение № 3](#) от Наредба № 4 за защита от шум на територията на населените места (ДВ, бр. 41 от 1999 г.).

Раздел III

Изисквания при проектиране на отоплителни, вентилационни и климатични инсталации

Чл. 33. (1) Отоплението, вентилацията и климатизацията на строежите за ВООБ се проектират съобразно общите изисквания на Нормите за проектиране на отоплителни, вентилационни и климатични инсталации (отпечатани в Бюлетин за строителство и архитектура (БСА), бр. 6, 7, 8 и 9 от 1986 г.; изм. и доп., бр. 6 - 7 от 1991 г., бр. 10 от 1993 г. и бр. 4 - 5 от 1994 г.) и при спазване на специфичните изисквания на тази наредба.

(2) Котелните инсталации и тръбопроводите се проектират съгласно изискванията на съответните нормативни актове за съоръжения с повишена опасност и в съответствие със [Закона за техническите изисквания към продуктите](#) (ДВ, бр. 86 от 1999 г.). Котелните инсталации се проектират в подветрената страна на територията.

Чл. 34. (1) Температурата в отопляеми складове не трябва да е по-ниска от 15 °С и по-висока от 25 °С.

(2) Отоплителната инсталация се изчислява за максимална температура на повърхността на отоплителните тела и топлопроводите най-малко с 20 % по-ниска от температурата на самовъзпламеняване на ВВ.

(3) Отоплението на взривоопасните сгради (производствени и складови) се проектира водно или парно с налягане до 0,1 atm.

Чл. 35. (1) В производствени помещения за ВВ не се допуска поставяне на оребрени отоплителни тела и на отоплителни тела в ниши по стените.

(2) Отоплителните тела и топлопроводите се боядисват с такъв цвят, при който попадналите частици от взривоопасен прах да са лесно забележими.

Чл. 36. Нагнетателно-засмукващите агрегати във взривоопасните помещения се предвиждат в отделно помещение или на външната страна на стените на сградите. Агрегатите трябва да са със степен на защита, съответстваща на зоните по пожаро- и взривоопасност. Зоните се определят съгласно Наредба № 2 за противопожарните строително-технически норми.

Чл. 37. Смукателни агрегати на аварийната вентилация могат да се предвиждат във взривоопасните помещения, ако електродвигателите им са от същия тип, както другите електродвигатели, намиращи се в тях, и са взривозащитени.

Чл. 38. (1) Въздуховодите, топлопроводите и техните елементи се проектират от негорими материали и изделия, които да не позволяват образуване на искри и статично електричество.

(2) Транзитните въздуховоди, когато пресичат хоризонтални и вертикални противопожарни прегради, се защитават допълнително до граница на пожароустойчивост най-малко 45 min.

(3) Във въздуховодите на вентилационните и климатичните инсталации се предвиждат отвори и люкове за почистването им.

(4) Вентилационните отвори на закритите стрелбища се проектират на две нива - над пода и над всяко стрелково място на огневия рубеж.

Чл. 39. В помещенията за работа с димни барути и пиротехнически състави вентилацията се проектира ежекторен тип.

Раздел IV

Изисквания при проектиране на електрически инсталации, мрежи и уредби и на мълниезащита

Чл. 40. (1) (Изм., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) Електрическите уредби, включително електрическите инсталации и мрежи, на строежите за ВООБ се проектират при спазване изискванията на [Наредба № 3](#) от 2004 г. за устройството на електрическите уредби и електропроводните линии (ДВ, бр. [90](#) и [91](#) от 2004 г.), [Наредба № 4](#) от 2003 г. за проектиране, изграждане и експлоатация на

електрически уредби в сгради (ДВ, бр. 76 от 2003г.; попра., бр. 79 и 87 от 2003г.; изм., бр. 14 от 2004 г.), [Наредба № 2 за противопожарните строително-технически норми и](#) при спазване на специфичните изисквания на тази наредба.

(2) Описанието на степените на защита на електрообзавеждането, осигурени от обвивката (срещу достъп до опасни части, срещу проникване на твърди чужди тела и на вода), е съгласно [приложение № 8](#).

Чл. 41. Електрозахранването се проектира от разпределителна мрежа, от собствен стационарен източник или от подвижен източник на електроенергия, като се допускат и комбинации от тези начини на електрозахранване и задължително се проектира аварийно захранване.

Чл. 42. (Изм., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) Когато прекъсване на електрическото захранване може да предизвика производствени аварии, за съответните сгради и цехове трябва да се проектира електрозахранване от самостоятелни електрически подстанции или от две отделно работещи секции на една подстанция, осигуряващи първа категория на електрозахранване съгласно [Наредба № 3 от 2004 г. за устройството на електрическите уредби и електропроводните линии](#).

Чл. 43. (1) Когато внезапно прекъсване на електрическото осветление може да доведе до производствени аварии, свързани с възможност от възникване на взрив или пожар, за съответните сгради и цехове се проектира аварийно осветление.

(2) Захранването на аварийното осветление се проектира от отделен източник, който не се използва за захранване на основното осветление.

(3) При отсъствие на независим захранващ източник за целите на аварийното осветление, както и за производствени ремонтни работи могат да се предвиждат преносими взривобезопасни акумулаторни осветители, предварително заредени и разположени на определени за тях места.

(4) За сгради, в които се извършва нитрация на нитроглицерин, толуол, сулфодиметиланилин, пентаеритрит и промиване на нитроглицерин, както и за цехове за приготвяне на инициращи ВВ, за захранване на аварийното осветление се предвиждат акумулаторни батерии или друг независим източник на електроенергия (електроагрегат, друга подстанция с двустранно захранване и др.).

Чл. 44. Когато в съответния цех или помещение работят едновременно повече от 50 човека, се проектира евакуационно осветление.

Чл. 45. Трафопостовете, подстанциите и разпределителните устройства се проектират на разстояние от взривоопасни сгради и съоръжения съгласно т. 8 от [приложение № 5](#).

Чл. 46. Местата за подвижните източници на електроенергия се проектират на разстояние най-малко:

1. от складовете, навесите, площадките и др. - 25 m;
2. от сградите с I, II и III степен на пожароустойчивост - 5 m;
3. от сградите с IV и V степен на пожароустойчивост - 10 m.

Чл. 47. Електрическите помещения в производствените сгради трябва да са най-малко от II степен на пожароустойчивост.

Чл. 48. Електрическите помещения в производствените сгради се проектират отделени от взривоопасните помещения чрез плътни стени с пожароустойчивост съгласно [Наредба № 2](#) за противопожарните строително-технически норми.

Чл. 49. Електрическите разпределителни табла и пултовете за управление на електрообзавеждането в складове, площадки и пунктове за работа на техническата територия се проектират отвън, на разстояние най-малко 5 m от тях.

Чл. 50. Всички външни електропроводни линии за напрежение до 1000 V се проектират положени подземно, в тръби, в канали или направо в терена.

Чл. 51. Когато общото потребление на електроенергия е над 1000 kW, се проектират две захранващи линии, като всяка от тях се оразмерява най-малко за 70 % от общия товар.

Чл. 52. Груповите силови и осветителни линии се проектират извън взривоопасните помещения.

Чл. 53. Във взривоопасните помещения:

1. не се допуска да се проектират кабелни съединители или кабелни муфи;
2. за всички токови кръгове се проектира защита срещу претоварване както на фазовите проводници, така и на неутралния проводник.

Чл. 54. Електрическата инсталация в стрелковия тунел на закритите стрелбища се проектира вградена или скрита зад непробиваеми прегради.

Чл. 55. В мрежите за еднофазно напрежение се проектират двуполюсни прекъсвачи (във веригите на фазовия и неутралния проводник).

Чл. 56. Не се допуска устройването на ниши за разполагане на осветители в плътни междинни стени, които отделят взриво- и пожароопасни сгради и помещения от съседни такива.

Чл. 57. В складовете електрическите осветителни инсталации, включително осветителите, се проектират над проходите, между отделните фигури, като височината на окачване на осветителите трябва да е най-малко 2,5 m.

Чл. 58. Управлението на външното осветление на техническата територия се проектира централизирано.

Чл. 59. Електрическото хранване на външни осветители, които са достъпни за допир, се проектира за безопасно свръхниско напрежение до 24 V.

Чл. 60. Апаратите за управление и защита на осветителните електрически инсталации се проектират извън взривоопасните и пожароопасните помещения.

Чл. 61. За защита срещу поражения от електрически ток се проектира отделен защитен проводник.

Чл. 62. Забранява се неутралният проводник да се използва и като защитен.

Чл. 63. (1) Повторното заземяване на неутралните проводници се проектира извън сградите.

(2) За защитните електрически вериги във взривоопасните помещения се проектират най-малко две електрически връзки със заземителите, по възможност в противоположните краища на съответното помещение.

Чл. 64. Всички метални и други токопроводими части във взривоопасните помещения (метални конструктивни части, корпусите на електрически машини, апарати и съоръжения, тръбопроводи, въздуховоди и др.) трябва да са взаимно свързани чрез защитни проводници.

Чл. 65. За преминаването на защитните проводници през стените на взривоопасните помещения се предвиждат стоманени тръби.

Чл. 66. (1) (Изм., ДВ, бр. 15 от 2005г.) Мълниезащитата на строежите за ВВООБ се проектира за първа категория със защитна зона тип А съгласно [Наредба № 8](#) от 2004 г. за мълниезащитата на сгради, външни съоръжения и открити пространства (ДВ, бр. 6 от 2005 г.) и при спазване на специфичните изисквания на тази наредба.

(2) (Изм., ДВ, бр. 15 от 2005г.) Допуска се строежите за ВВООБ по чл. 3, ал. 1, т. 5 и 7 и ал. 2 да се проектират за категорията на строежа, в който се намират (втора или трета категория), съгласно [приложение № 8](#) от 2004 г. за мълниезащитата на сгради, външни съоръжения и открити пространства.

Чл. 67. Защитата срещу преки попадения на мълнии се проектира чрез отделно стоящи мълниеотводи, като импулсното съпротивление трябва да е до 5 Ома.

Чл. 68. С проекта за мълниезащита се изработва инструкция за провеждане на преглед след пряко попадение на мълния и инструкция за текущата експлоатация на мълниезащитата.

Чл. 69. Защитата от статично електричество на строежите за ВВООБ се проектира съобразно общите изисквания на БДС 16780-87 и при спазване на специфичните изисквания на тази наредба.

Чл. 70. Покритията на подовете и работните маси трябва да отговарят на изискванията за антистатични покрития и да имат специфично съпротивление не по-голямо от 10^6 Ома.

Чл. 71. (1) Когато се предвиждат ремъчни предавки, ремъците трябва да са антистатични.

(2) Когато се предвиждат лентови транспортъори, лентите трябва да са антистатични.

Чл. 72. (1) Слаботоковите електрически инсталации за целите на телефонията, сигнализацията, охраната и др. извън сградите се проектират кабелни (подземни или въздушни) или въздушни с проводници.

(2) Когато инсталациите по ал. 1 са въздушни, на техническата територия те се проектират на разстояние най-малко 10 m от сградите (производствени и складови) и площадките.

Чл. 73. (1) Телефонните линии за връзка и сигнализация, проектирани към сгради с мълниезащита от първа категория, трябва да са кабелни по цялото си протежение, започвайки от телефонната станция.

(2) Линиите се проектират с кабели с метална оплетка или броня, като оплетката (бронята) се свързва към защитната верига на електрическата уредба.

Чл. 74. Въздушни телефонни линии за връзка и сигнализация в производствени цехове се въвеждат с подземен кабел с дължина най-малко 50 m.

Чл. 75. (1) На техническата територия външните телефонни апарати, включени към въздушни свързочни линии, се поставят в затворени кутии на стълбовете на линиите или на самостоятелни стълбчета, които се намират на разстояние не по-малко от 10 m от сградите (производствени и складови) и площадките с ВВ, боеприпаси и барути, като се предвидят съответните защитни мерки.

(2) Металните корпуси на телефонните апарати, предпазителите и металните кутии за поставяне на телефонните апарати се свързват със защитния проводник на електрическата уредба или се заземяват със специален заземител, чието съпротивление спрямо земя не трябва да превишава 50 Ома.

(3) На техническата територия се допуска вместо телефонни апарати да се инсталират щепселни розетки за включване на телефонни апарати.

(4) Телефонните апарати в пожароопасните и взривоопасните помещения трябва да са взривозащитени.

Чл. 76. Пожарната и постовата сигнализация се осъществяват чрез комутатори лъчева система.

Чл. 77. (1) Когато линиите за пожарна и постова сигнализация са въздушни, на техническата територия те се прокарват на разстояние най-малко 10 m от сградите (производствени и складови) и площадките за ВВ и боеприпаси.

(2) Линиите за постова сигнализация се прокарват в охраняваната ивица на разстояние 6 - 8 m от външната телена ограда и от електрическите линии.

Чл. 78. Когато на техническата територия се проектира пожароизвестителна система, тя трябва да е с извод до противопожарната охрана.

Чл. 79. При проектиране на електрически инсталации, мрежи и уредби за сгради и площадки за ВВООБ трябва да се спазват и изискванията за електромагнитна съвместимост.

Раздел V

Изисквания при проектиране на водопроводни и канализационни мрежи и инсталации

Чл. 80. Водоснабдяването на територията за ВВООБ се проектира съгласно Нормите за проектиране на водоснабдителни системи (отпечатани в БСА, бр. 1, 2 и 3 от 1987г.; изм., бр. 1 от 1993г.), а канализацията - съгласно Нормите за проектиране на канализационни системи (отпечатани в БСА, бр. 9 и 10 от 1989 г.; изм., бр. 1 от 1993 г.), като проектирането на разделна или смесена система зависи от технологичните изисквания в заданието за проектиране.

Чл. 81. Помпените станции за подаване на вода за домакински, питейни и противопожарни нужди трябва да имат резерв от помпи, както следва:

1. при една работна помпа - 100 %;
2. при две и повече работни помпи - 50 %.

Чл. 82. Помещението на помпената станция трябва да е най-малко от II степен на пожароустойчивост с автоматично управление.

Чл. 83. За гасене на пожар се проектира водоем със запас съгласно технологичните изисквания в заданието за проектиране, при осигурен непрекъснат обмен на водата.

Чл. 84. Разполагането на водопроводите на територията за ВООБ се проектира по направление на пътната мрежа в нея, на разстояние не по-малко от 5 m от взривоопасните сгради (производствени и складови).

Чл. 85. На водопроводната мрежа се предвиждат:

1. пожарни хидранти край пътищата и пресечките на разстояние L не по-малко от

$$L = \frac{H}{2} + 3m$$

и не по-голямо от 25 m от стените на взривоопасните сгради (производствени и складови), като всяка сграда се осигурява с най-малко два хидранта на разстояние не по-голямо от 100 m един от друг. H е височината на сградата;

2. спирателни кранове с възможност за изключване на отделни участъци без прекъсване водоснабдяването на сградите на разстояние до захранваните сгради не по-голямо от 250 m.

Чл. 86. Отвеждането и изпускането на течности, които при смесване е възможно да се възпламенят или да образуват отровни и взривоопасни вещества, трябва да се осъществяват по закрит начин, като се вземат съответните мерки за безопасност.

Чл. 87. Водопроводните и канализационните инсталации в сградите за ВВООБ се проектират съгласно Нормите за проектиране на водопроводни и канализационни инсталации в сгради (отпечатани в БСА, бр. 5 - 6 от 1986 г.; изм., бр. 11 от 1988 г., бр.1 от 1993 г.; изм., ДВ, бр. 62 от 1995 г. и бр. 15 от 1996 г.) и Наредба № 2 за противопожарните строително-технически норми.

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

Чл. 88. (1) (Изм., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) За неизпълнение на разпоредбите на тази наредба виновните лица се наказват при условията и по реда на чл. 232, ал. 4, т. 1 и 2 и чл. 233 от [Закона за устройство на територията](#), ако не подлежат на по-тежки наказания, предвидени в други закони.

(2) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват при условията и по реда, определени със [Закона за административните нарушения и наказания](#).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБА

§ 1. Тази наредба се издава на основание § 18, ал. 1 от заключителните разпоредби на [Закона за устройство на територията](#).

§ 2. Наредбата влиза в сила три месеца след обнародването ѝ в "Държавен вестник" и се прилага за строежи, чието проектиране започва след датата на влизането ѝ в сила.

§ 3. Указания по прилагане на наредбата дава министърът на регионалното развитие и благоустройството.

Приложение № 1

към чл. 6

Примерно съдържание на заданието за проектиране на строежи за ВВООБ

1. Бизнесплан с мотивировка на необходимостта от проектирането и изпълнението на нова или от реконструкцията на съществуваща територия за ВВООБ.
2. Предназначение и описание на елементите на територията за разработване на генерален план (чл. 14 и 15).
3. Специфични технологични изисквания при изграждането на отделните сгради и помещения (пожаро- и взривобезопасност, категория на мълниезащита, електрозахранване и др.), на подземни складове и др.
4. Полезни натоварвания на подовите конструкции и очаквани натоварвания на защитните конструкции (обвалване или монолитна стоманобетонна конструкция) от действието на ударната вълна.
5. Изисквания към пътната мрежа в територията и начин на свързването и с пътищата извън нея.
6. Изисквания към вътрешната електрическа мрежа и източниците за захранване.
7. Изисквания към водоснабдяването и източниците за захранване.
8. Изисквания към противопожарното оборудване (водоеми, противопожарни депа, табла и други съоръжения) и към подготовката на територията.
9. Изисквания към отоплението, топло- и парогенераторите.
10. Изисквания към ограждането на територията, охранителната зона, охранително-сигнализационната уредба и необходимите връзки.
11. Изисквания към изграждането на жп клон в територията и връзката му с жп мрежата извън нея.
12. Изисквания при проектиране и изграждане на нови сгради и съоръжения или при преустройството им, при реконструкция или преустройство на съществуващи строежи.
13. Срок за проектиране и изграждане на района.

Приложение № 2
към чл. 10, ал. 2

Класификация на ВВ в зависимост от чувствителността им към външни въздействия

№ по ред	Видове ВВ	Основни представители
1.	Инициращи ВВ (първични)	- гърмящ живак (живачен флуминат) - оловен азид - тенерес (оловен трини- трорезорцинат или ТНРС) - инициращи състави - смеси от гърмящ живак, калиев хлорат (бертолетова сол), амониев сулфид (антимон) и др.
2.	Бризантни ВВРфиЛ (вторични): а) чисти химически съединения б) механични смеси	- тен, хексоген, тетрил, нитроглицерин, нитрогликол и др. - нитроселитрени (динамити); - пластични; - амониевоселитрени; - нафтселитрени; - водонапълнени; - емулсионни и др.
3.	Метателни ВВ (барути)	- димен барут - всички видове; - бездимен пироксилинов и нитроглицеринов барут - всички видове
4.	Пиротехнически състави и изделия	- състави и изделия за пиротехнически, димни, звукови, светлинни и други ефекти

Приложение № 3
към чл. 11

Класификация на ВВ и боеприпаси и допустими количества за съхраняването им в едно помещение

№ по ред	Описание на ВВ или на изделието	Група за съвместимост	Допустимо количество в едно помещение
1.	Първично ВВ	A	200 t
2.	Изделие, съдържащо първично ВВ и нямащо две или повече надеждни предпазни устройства. Включени са и някои изделия, въпреки че не съдържат първично ВВ, като детонатори за взривяване, сглобени детайли за детонатори, капсул-възпламенители	B	2000 хил. бр.
3.	Метателно ВВ или друго взривно дефлагиращо вещество или изделие, съдържащо такова вещество	C	100 t
4.	Вторично детониращо ВВ или черен барут, или изделие, съдържащо вторично детониращо ВВ, при всички случаи без взривател или метателен заряд, или изделие, съдържащо първично ВВ и снабдено с две или повече надеждни предпазни устройства	D	150 ¹ (50) ² t
5.	Изделие, съдържащо вторично детониращо ВВ без взривател, с метален заряд (различен от заряда, съдържащ запалима течност или гел или хиперголни течности)	E	150 t
6.	Изделие, съдържащо вторично детониращо ВВ, със собствени възпламенители, с метален заряд (различен от заряда, съдържащ запалима течност или гел или хиперголни течности), или без метален заряд	F	150 t
7.	Пиротехническо вещество или изделие, съдържащо пиротехническо	G	50 ³ t

	вещество, или изделие, съдържащо едновременно ВВ и вещество със светлинен, запалителен, сълзотворен или димообразуващ ефект (различно от водоактивно изделие или изделие, съдържащо бял фосфор, фосфиди, пирофорно вещество, запалима течност или гел, или хиперголни течности)		
8.	Изделие, съдържащо едновременно ВВ и бял фосфор	H	150 t
9.	Изделие, съдържащо едновременно ВВ и запалима течност или гел	J	150 t
10.	Изделие, съдържащо едновременно ВВ и токсичен химически агент	K	150 t
11.	Взривно вещество или изделие, съдържащо ВВ и представляващо особен риск (например поради своята водоактивност или наличието на хиперголни течности, фосфиди или пирофорно вещество) и налагащо изолирането на всеки вид	L	150 t
12.	Изделие, съдържащо само вещества с изключително ниска чувствителност към детонация	N	200 t
13.	Вещество или изделие, опаковано или конструирано така, че да се ограничи вътре в пакета всеки опасен ефект, причинен от случайно задействане, а при повреда на опаковката в случай на пожар всички въздействия от взрива или на изхвърлянето на частици са толкова незначителни, че почти не възпрепятстват потушаването на пожара и прилагането на други спешни мерки в непосредствена близост до пакета	S	Без ограничение, ако отговаря на съответното тестване на продукта

Забележки:

1. Преизчислено към количество ВВ.
2. Цифрата се отнася за чисти химически съединения в кристален вид и за изделия от тях.
3. Преизчислено количество в пиротехническа смес.

Приложение № 4
към чл. 13

Допустимо съвместяване при съхраняване на различни групи ВВ и боеприпаси

Група за съвместяване	A	B	C	D	E	F	G	H	J	L	N	S
A	X											
B		X		1							2	X
C			X	X	X		X				2	X
D		1	X	X	X		X				2	X
E			X	X	X		X					X
F								X				X
G			X	X	X		X					X
H								X				X
J									X			X
L										3	3	3
N			2	2	2							
S		X	X	X	X	X	X	X	X			X

Забележки:

1. Пакети, съдържащи изделия от група за съвместимост В и вещества и изделия от група D, могат да се съхраняват в едно и също помещение при условие, че са в отделни контейнери (отделения), одобрени от компетентните органи, така че да не представляват опасност за предаване на детонация от изделията от група В до изделията от група D.
2. Когато изделия от група за съвместимост N се съхраняват с вещества и изделия от група за съвместимост C, D или F, изделията от група за съвместимост N се третират така, като че имат характеристики от група за съвместимост D.
3. Пакети, съдържащи вещества и изделия от група за съвместимост L, могат да се съхраняват в едно и също помещение заедно с пакети, съдържащи същия тип вещества или изделия от същата група за съвместимост. X - разрешава се съвместно съхраняване.

Приложение № 5

към чл. 16, ал. 1

(Изм., ДВ, бр. 15 от 2005 г.)

Минимални взриво- и пожаробезопасни разстояния на сградите за производство, съхраняване, ремонт и разснарядяване на ВВ и боеприпаси и на подривните полета (площадки) от съществуващи обекти

№ по ред	Наименование и характеристика на обектите	Минимални разстояния в м						
		складове с максимално количество ВВ					цехове за производство, ремонт и разснарядяване	подривни полета (площадки)
		от до 10 t	до 20 t	до 30 t	до 50 t	до 100 t		
1.	(Изм., ДВ, бр. 15 от 2005 г.) Урбанизирани територии, заводи, фабрики, стопански дворове, работилници и други работни площадки и съсредоточение на хора над 50 човека	600	900	1100	1600	2000	700	2000
2.	Казармени райони (казармени помещения, гаражи, работилници и други стопански, битови и административни сгради в тях)	400	500	700	1000	1100	400	1000
3.	Главни жп линии, автомагистрала и пътища от I и II клас, водни пътища, гари и пристанища	400	700	900	1200	1500	600	2000
4.	Второстепенни жп линии, пътища от III клас и местни пътища	300	500	700	1000	1100	400	1000

5.	Летища, аерогари и магистрални продукто- и газопроводи	600	900	1100	1600	2000	700	2000
6.	Складове за пожароопасни и горими материали	300	300	400	600	800	300	10000
7.	Кариери, открити рудници и открити стрелбища	600	1000	1000	1000	1000	1000	2000
8.	Въздушни електропроводи за високо напрежение, подстанции и трафопостове	200	350	450	600	800	300	1000
9.	(Изм., ДВ, бр. 1 5 от 2 0 г) Отделни стопански жилищни сгради и вили извън урбанизирани територии	300	500	700	1000	1100	400	1000

Забележка. Посочените разстояния са изчислени и се прилагат само при средно пресечена местност (гъста гора, хълм, земен вал и др.).

Приложение № 6
към чл. 16, ал.2

Значения на коефициента K_1 при разполагане на ВВ и боеприпаси на открито

№ по ред	Очаквани поражения на обектите	Коефициент K_1
1.	Пълна липса на повреди по сградите, транспортните средства и други обекти и съоръжения	50 - 80
2.	Случайно повреждане на остъкляването на сградите и транспортните средства	10 - 15
3.	Пълно разрушаване на остъкляването на сградите и повреждане рамките на прозорците, вратите, леките прегради и покривите	5 - 8
4.	Пълно повреждане на остъкляването на транспортните средства (автобуси, влакове, кораби и др.)	3 - 4
5.	Леки повреди на въздушните електропроводи (огъване на стълбовете)	25 - 30
6.	Разрушаване на бараки, навеси, вътрешни преградни стени на сградите, рамките на вратите и прозорците и керемидите на покривите	2 - 3
7.	Разрушаване на полумасивни каменни, тухлени и дървени постройки, обръщане на транспортни средства и скъсване на въздушни електропроводи	1,5 - 2
8.	Разрушаване на масивни тухлени постройки	0,8 - 1
9.	Разрушаване на масивни постройки с бетонна и стоманобетонна конструкция	0,3 - 0,5

Забележки:

1. При определяне на безопасното разстояние трябва да се отчитат и местните условия - най-вече характерът и релефът на местността между мястото на евентуалния взрив (склад, цех) и застрашавания обект. Ако между мястото на евентуалния

взрив и застрашавания обект има преграда (гъста гора, хълм, здрава стена, земен вал), безопасното разстояние, изчислено по формулите в чл. 16, ал. 2, се намалява, като се дели на 1,5 до 2.

2. Стойностите на коефициента K_1 са за открито разположени ВВ и боеприпаси, в т.ч. под навеси и бараки.

3. При разполагането на ВВ и боеприпаси при други условия определеното по формулата в чл. 16, ал. 2 безопасно разстояние се намалява, като получените стойности се делят, както следва:

- при необвалвани полумасивни сгради - с 1,1 до 1,2;
- при необвалвани масивни тухлени сгради - с 1,2 до 1,3;
- при необвалвани стоманобетонни сгради (складове, цехове) - с 1,3 до 1,4;
- при обвалвани полумасивни и масивни сгради - с 1,5 до 1,7;
- при вкопани в земята полумасивни и масивни сгради - с 1,8 до 2;
- при котловани и ниши - с 1,8 до 1,9;
- при надземни обвалвани площадки и навеси - с 1,4 до 1,5.

Приложение № 7
към чл. 16, ал. 6

Значения на коефициента K_2 по предаване на детонация

Активен заряд	Вид на склада за ВВ	Пасивен заряд									
		амониевоселитрени, хлоратни взривни смеси, пироксилин, динамит с по-малко от 33 % нитроглицерин, барути и пиротехнически произведения		динамити с повече от 33 % нитроглицерин		тротил		пикринова киселина инициращи ВВ		други нитропроизводни и подобни на тях	
		Н	О	Н	О	Н	О	Н	О	Н	О
Взривни вещества	необвалван	0,25	0,15	0,35	0,25	0,4	0,3	0,5	0,4	0,7	0,55
	обвалван	0,15	0,1	0,2	0,15	0,8	0,2	0,4	0,3	0,55	0,4
Пиротехнически произведения	необвалван	0,5	0,3	0,7	0,5	0,8	0,6	1	0,8	1,4	1,1
	обвалван	0,3	0,2	0,5	0,3	0,6	0,4	0,8	0,6	1,1	1,8
Динамити с повече от 33 % нитроглицерин	необвалван	0,8	0,6	1	0,8	1,2	0,9	1,3	1,2	2,1	1,6
	обвалван	0,6	0,4	0,8	0,5	0,9	0,5	1,2	0,9	1,6	1,2
Тротил	необвалван	1,2	0,9	1,5	1,2	1,8	1,4	2,2	1,8	3,2	2,4

Пикринова киселина	обвалван	0,9	0,6	1,2	0,8	1,4	0,8	1,8	1,4	2,4	1,8
Инициращи ВВ Други нитропроизводни и подобни на тях	необвалван	2	1,2	2,8	2	3,2	2,4	4	3,2	5,5	4,4
	обвалван	1,2	0,8	2	1,2	2,4	1,6	3,2	2,4	4,4	3,2

Забележка. Н - необвалван склад; О - обвалван склад.

Приложение № 8
към чл. 40, ал. 2

Описание на степените на защита на електрообзавеждането, осигурени от обвивката* (IP код)

1. IP код е система за кодиране, с която се означават степените на защита, осигурени чрез обвивки срещу достъп до опасни части, проникване на твърди чужди тела и вода, и която дава допълнителна информация във връзка с тази защита.
2. Състав на IP кода (IP = международна защита) - кодови букви:
 - а) първа характеристична цифра - цифри от 0 до 6 или буква X;
 - б) втора характеристична цифра - цифри от 0 до 8 или буква X;
 - в) добавена буква (незадължителна) - букви A, B, C, D;
 - г) допълнителна буква (незадължителна) - букви H, M, S, W.
3. Когато не е необходимо да се определя характеристична цифра, тя се заменя с буквата X ("XX", ако са пропуснати и двете цифри).
4. Кратко описание на елементите на IP кода е дадено в табл.1.

Табл. 1

Елемент	Цифра или буква	Значение за защитата на съоръжения	Значение за защитата на хора
Кодови букви	IP	-	-
Първа характеристична цифра	0	Срещу проникване на твърди чужди	Срещу достъп до опасни части:
	1	тела:	без защита
	2	без	опакотване на ръка
	3	> или = 50 mm диаметър	пръст
	4	> или = 12,5 mm диаметър	инструмент
	5	> или = 2,5 mm диаметър	тел
	6	> или = 1,0 mm диаметър	тел

		прахозащитена прахонепроницаема	тел
Втора характеристична цифра	0 1 2 3 4 5 6 7 8	Срещу проникване на вода с вредни въздействия Без защита Вертикално капеща вода Капеща вода (наклон 15°) Пръскане Плискане Водна струя Мощна водна струя Временно потапяне Продължително потапяне	
Добавена буква (незадължителна)	A B C D	-	Срещу достъп до опасни части със: опако на ръка пръст инструмент тел
Допълнителна буква (незадължителна)	H M S W	Допълнителна информация, специфична за: съоръжения за високо напрежение движение по време на изпитването с вода неподвижност при изпитването с вода атмосферни условия	

* Информационното приложение е разработено въз основа на проекта на БДС EN 60529.

5. Степените на защита срещу достъп до опасни части, означени чрез първата характеристична цифра, са дадени в табл.2.
Табл. 2

Първа характеристична цифра	Степен на защита	
	Кратко описание	Определение
0	Без защита	-
1	Защита срещу достъп до опасни части с опакото на ръка	Пробникът за достъп - сфера с диаметър 50 mm, трябва да се намира на достатъчно изолационно разстояние през въздух от опасните части
2	Защита срещу достъп до опасни части с пръст	Изпитвателният пръст със стави с диаметър 12 mm и дължина 80 mm трябва да се намира на достатъчно изолационно разстояние през въздух от опасните части
3	Защита срещу достъп до опасни части с инструмент	Пробникът за достъп с диаметър 2,5 mm не трябва да прониква
4	Защита срещу достъп до опасни части с тел	Пробникът за достъп с диаметър 1,0 mm не трябва да прониква
5	Защита срещу достъп до опасни части с тел	Пробникът за достъп с диаметър 1,0 mm не трябва да прониква
6	Защита срещу достъп до опасни части с тел	Пробникът за достъп с диаметър 1,0 mm не трябва да прониква

6. Степените на защита срещу твърди чужди тела, означени чрез първата характеристична цифра, са дадени в табл. 3.

Табл. 3

Първа характеристична цифра	Степен на защита	
	Кратко описание	Определение
0	Без защита	-
1	Защита срещу твърди чужди тела с диаметър 50 mm и по-голям	Пробникът за предмет - сфера с диаметър 50 mm, не трябва да прониква напълно
2	Защита срещу чужди твърди тела с диаметър 12,5 mm и по-голям	Пробникът за предмет - сфера с диаметър 12,5 mm, не трябва да прониква напълно
3	Защита срещу твърди чужди тела с диаметър 2,5 mm и по-голям	Пробникът за предмет с диаметър 2,5 mm не трябва да прониква изобщо
4	Защита срещу твърди чужди тела с диаметър 1,0 mm и по-голям	Пробникът за предмет с диаметър 1,0 mm не трябва да прониква изобщо
5	Прахозащитено	Проникването на прах не е напълно предотвратено, но проникналият прах не трябва да е в такова количество, че да повлиява на задоволителната работа на изделието или да намалява безопасността
6	Прахонепроницаемо	Не се разрешава проникването на прах

7. Степените на защита срещу проникване на вода, означени чрез втората характеристична цифра, са дадени в табл. 4.

Табл. 4

Обвивки, преминали изпитване за:		Означение и маркировка	Област на приложение
Водна струя	Краткотрайно/продължително потапяне		
Втора характеристична цифра	Втора характеристична цифра		
5	7	IPX5/IPX7	многофункционално
6	7	IPX6/IPX7	многофункционално
5	8	IPX5/IPX8	многофункционално
6	8	IPX6/IPX8	многофункционално
-	7	IPX7	ограничено
-	8	IPX8	ограничено

8. Степените на защита срещу вода, означавани чрез втората характеристична цифра, са дадени в табл. 5.

Табл. 5

Втора характеристична цифра	Степен на защита	
	Кратко описание	Определение
0	Без защита	-
1	Защита срещу вертикално падащи водни капки	Вертикално падащите капки не трябва да оказват вредно въздействие
2	Защита срещу вертикално падащи водни капки при обвивка с наклон до 15°	Вертикално падащите капки не трябва да оказват вредно въздействие, когато обвивката е наклонена на някоя страна спрямо вертикалата под ъгъл до 15°
3	Защита срещу пръскаща вода	Пръскаща вода на някоя страна спрямо вертикалата под ъгъл до 60° не трябва да оказва вредно въздействие
4	Защита срещу плискаща вода	Водата, плискана срещу обвивката от всяка посока, не трябва да оказва вредно въздействие
5	Защита срещу водна струя	Водата, подавана на струи върху обвивката от всяка посока, не трябва да оказва вредно въздействие
6	Защита срещу мощна водна струя	Водата, подавана на мощни струи върху обвивката от всяка посока, не трябва да оказва вредно въздействие
7	Защита срещу ефекта от временно потапяне във вода	Да не е възможно навлизане на вода в количества, оказващи вредно въздействие, когато обвивката е временно потопена във вода при стандартизирани условия на налягане и време
8	Защита срещу ефекта от продължително потапяне във вода	Да не е възможно навлизане на вода в количества, оказващи вредно въздействие, когато обвивката е продължително потопена във вода при условия, които трябва да се съгласуват между производителя и потребителя, но които са по-строги от условията по т.7 от таблицата

9. Степените на защита срещу достъп до опасни части, означавани чрез добавена буква, са дадени в табл.6.

Табл. 6

Добавена буква	Степен на защита	
	Кратко описание	Определение
A	Защита срещу достъп с опакото на ръка	Пробникът за достъп - сфера с диаметър 50 mm, трябва да се намира на достатъчно разстояние от опасните части
B	Защита срещу достъп с пръст	Изпитвателният пръст със стави с диаметър 12 mm и дължина 80 mm трябва да се намира на достатъчно разстояние от опасните части
C	Защита срещу достъп с инструмент	Пробникът за достъп с диаметър 2,5 mm и дължина 100 mm трябва да се намира на достатъчно разстояние от опасните части
D	Защита срещу достъп с тел	Пробникът за достъп с диаметър 1,0 mm и дължина 100 mm трябва да се намира на достатъчно разстояние от опасните части

10. Допълнителните букви и тяхното значение са дадени в табл.7.

Табл. 7

Буква	Значение
H	Съоръжения за високо напрежение
M	Изпитано за вредни въздействия по време на проникване на вода, когато подвижни части на съоръжението (например ротор на въртяща машина) се движат по време на изпитването
S	Изпитано за вредни въздействия по време на проникване на вода, когато подвижни части на съоръженията (например ротор на въртяща машина) не са в движение по време на изпитването
W	Подходящо за употреба при точно определени атмосферни условия и предвидени допълнителни защитни мерки и процеси